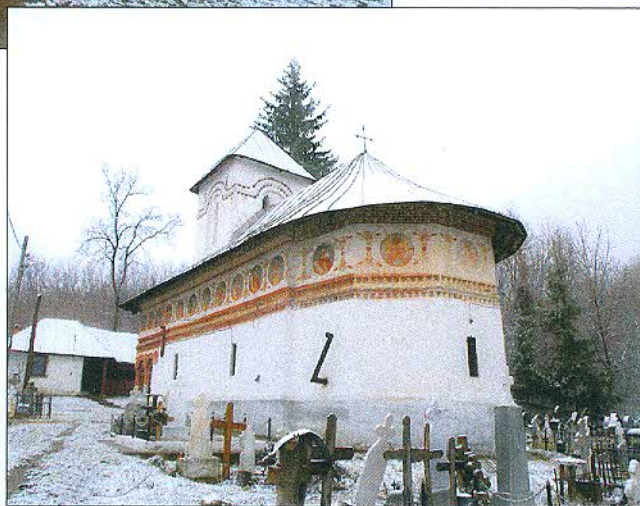

COMUNA BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA

STUDIU ISTORIC
DE FUNDAMENTARE A P.U.G

BUCUREȘTI
2014

CUPRINS

COMUNA BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA – STUDIU ISTORIC

- I. Cadrul geografic, resursele solului și ocupații
 - I.1. Cadrul geografic, resursele solului
 - I. 2. Ocupații
- II. Toponimie, atestări documentare și cartografice
 - II. 1. Toponimie
 - II. 2. Atestări documentare
 - II.3. Mențiuni cartografice
- III. Evoluția teritorială a comunei ca urmare a reformelor agrare din perioada 1864-1945
 - III.1. Reforma agrară din 1864
 - III. 2. Reforma agrară din 1921
 - III. 3. Reforma agrară din 1945
- IV. Evoluție teritorial-administrativă și demografică
- V. Evoluție urbanistică
- VI. Vechi biserici și școli din comună
- VII. Concluzii și recomandări pentru protejarea valorilor de patrimoniu

BIBLIOGRAFIE

FIȘĂ ANALITICĂ DE INVENTARIERE A MONUMENTULUI ISTORIC

FIȘE ANALITICE MINIMALE CU PROPUNERI PENTRU PROTEJARE

ILUSTRAȚIE

COMUNA BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA

– STUDIU ISTORIC –

I. CADRUL GEOGRAFIC, RESURSELE SOLULUI ȘI OCUPAȚII

I. 1. Cadrul geografic, resursele solului

Comuna Bunești, compusă din satele *Bunești, Titireciu, Teiuș, Firești, Coasta Mare* și *Râpănești* se află amplasată în regiunea dealurilor subcarpatice, în centrul județului Vâlcea, într-o depresiune orientată pe direcția est-vest, având ca axă pârâul Govora. Zona, cu altitudini de câteva sute de metri, fragmentată de rețeaua hidrografică prin mici adâncituri de eroziune, este caracterizată de dealurile împădurite, dintre care mai cunoscute sunt dealul Bunești (680 m), dealurile Teiușu și Coasta Mare, toponimice care au dat, se pare mai târziu, numele unor sate.

Din punct de vedere geologic aceasta se situează în limita formațiunilor alcătuite din depozite mezozoice (senoniene), din roci sedimentare terțiare și din cele mai noi, cuaternare¹.

Comuna Bunești de astăzi este cuprinsă în bazinul hidrografic al Oltului, ea fiind situată pe valea pârâului Govora care coboară de pe versantul sudic al Munților Căpățanii, adunând apele mai multor pârâiașe locale² ale căror văi au compartimentat dealurile din jur. Sunt de remarcat hidronimicele Bunești (mai vechiul Bârșa, consemnat de Bauer) și Teiușu, ale căror eponime le regăsim și în toponimie, dar și Pârâul Sărat, care indică o resursă minerală specifică, sarea³.

În ceea ce privește solurile, ca în toată zona dealurilor și depresiunilor subcarpatice, predominante sunt cele brune de pădure, argilo-iluviale și brune podzolice, care sunt favorabile culturilor furajere, leguminoase, pajiștilor naturale și livezilor de pruni și meri dar și soluri bazice și brune închis, restrânse pe suprafețe mici, folosite totuși la unele culturi cerealiere și de viță de vie⁴.

Comuna Bunești ar trebui să beneficieze din punct de vedere economic și turistic de zăcămintele minerale legate de depunerile geologice lagunare, conținute în subsolul din regiunea dealurilor subcarpatice ale Vâlcei, în special din jurul Ocnelor Mari, cum ar fi sarea și izvoarele

¹ L. Badea, Constanța Rusănescu, *Județul Vâlcea*, Ed. Academiei RSR, București, 1970, pp. 18-20.

² La sfârșitul sec. al XIX-lea sunt consemnate în Bunești următoarele văi: Bunești, Scoica, Corbului, Dragomir, Uca și Dicului (*Marele Dicționar Geografic al României* (în continuare MDGR), vol. II, Stabilimentul Grafic al Alexandru TÎNĂREANU, Socec, București, 1899, p. 74).

³ D. Nicolaescu, *Monografia comunei Bunești*, Ed. Litera, București, 1979, p.16.

⁴ *Vâlcea. Monografie*, Ed. Sport-Turism, București, 1980, p. 30.

de ape minerale. Se știe că masivul de sare de la Ocnele Mari se bifurcă și o ramură a zăcămintului se prelungește, pe direcția văii Pârâului Sărat, până pe Valea Teișului⁵. La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul celui următor Marele Dicționar Geografic menționează izvoare cu apă sărată (clorosodice și clorosodice iodurate dar și sulfuroase) atât la Bunești⁶ cât și la Titireciu⁷, izvoare care erau exploatare local, de exemplu pentru saramura din hrana animalelor⁸.

I. 2. Ocupații

În perioada medievală dar și modernă satele care astăzi compun comuna Bunești au fost așezări agro-pastorale, ca mai toate așezările din regiune. Fiecare gospodărie trebuia să își procure hrana practicând cultivarea plantelor, în special pomicultura și viticultura adecvate reliefului și climei și creșterea animalelor, la care se adaugă o serie de meșteșuguri legate de pădure și industria casnică dar și unele ocupații secundare, cum erau vânătoarea și pescuitul⁹.

Primele documente scrise care privesc satele comunei Bunești (sec. XV-XVI) prezintă cultura viței de vie și a pometurilor ca principală activitate agricolă și importantă sursă de venit¹⁰. În următoarele trei secole, urmărind documentele din arhive, se observă prezența constantă a locurilor cu vii și livezilor cu pometuri și grădini ca principale proprietăți, alături de „ocine” sau moșii, asupra cărora se emiteau hrisoave de întărire, zapise de vânzare, de danie sau de moștenire și acte de judecată¹¹.

Animalele puteau deveni chiar monedă de schimb. Într-un zapis din 1662 un sătean din Bunești vinde un loc în câmp pentru „trei oi cu mieii lor”¹².

Dintr-un act administrativ datat 30 aprilie 1790 rezultă că locuitorii din Bunești aveau locuri de bucate (cereale) pe care le lucrau cu plugurile¹³.

Primul document oficial referitor la viața economică a comunei Bunești este un raport al primăriei pe anul 1888. Acesta indică numărul capilor de familie, 296, din care o majoritate de 289 erau proprietari de terenuri care însumau 412,5 ha și 7 locuitori lipsiți de pământ¹⁴. Întregul

⁵ L. Badea, Constanța Rusănescu, *op. cit.*, p. 23.

⁶ MDGR, vol. II, p. 74 și vol. V, 1902, p. 602.

⁷ *Ibidem*, vol. V, 1902, p. 602.

⁸ D. Nicolaescu, *op. cit.*, p. 16.

⁹ N. Georgescu, *Așezările și arhitectura rurală de pe Valea Bistriței (cursul mijlociu)*, în „Buridava”, nr. 3, Râmnicu Vâlcea, 1979, p. 173.

¹⁰ DIR, B, veacurile XIII, XIV, XV, doc. 254.

¹¹ *Idem*, veac XVI, vol. I, doc. 117; *Idem*, veac XVII, vol. I, doc. 397 și vol. II, doc. 276.

¹² T. G. Bulat, *Contribuțiuni documentare la istoria Olteniei. Secolul XVI, XVII și XVIII*, Tip. Soc. Anonime „Viitorul Vâlcei”, Râmnicu Vâlcea, 1925, p. 55.

¹³ *Ibidem*, pp. 52-53.

¹⁴ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Vâlcea (mai departe SJAN Vâlcea), fond Primăria Bunești, ds. 3/1888, f. 53.

